

господарства» (м. Чернівці, 19-20 грудня 2014 р.). / Буковинський державний фінансово-економічний університет. У 3-х частинах. – Чернівці: Видавничий дім «Гельветика», 2014. – Ч. 2. – С. 54-58.; 7. Олександр Адаменко. Інформаційні технології для менеджмент / Олександр Адаменко [Електронний ресурс]. // Журнал ІТМ. – 2014. – №3. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/qm/qm201.html>.; 8. Чернієвська П. О. Особливості впровадження концепції ощадливого виробництва на Інгuleцькому гірничо-збагачувальному комбінаті / П. О. Чернієвська, М. А. Мироненко, Т. І. Лисенко // Збірник тез наукових робіт Міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи економічного зростання: теоретичні та практичні аспекти» (м. Одеса, 19-20 грудня 2014 р.). / Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». – У 2-х частинах. – Одеса: ЦЕДР, 2014. – Ч. I. – С. 138-140.

КРЕАТИВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКИ УКРАИНЫ

Канд. экон. наук, доцент Кобелева Т.А., д-р экон. наук, проф. Перерва П.Г.
Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт»

Электроэнергетика была и остаётся базовой отраслью экономики Украины. Поэтому определение и реализация направлений её развития и поиск наиболее подходящих методов оценки экономической эффективности предприятий электроэнергетической отрасли являются приоритетными заданиями в обеспечении национальной безопасности, политической и энергетической независимости, экономического развития страны. Страна имеет значительный потенциал дальнейшего социально-экономического развития и благоприятные условия его обеспечения энергией. Она занимает выгодное геополитическое и географическое положение и является одним из крупнейших в мире транспортеров топливно-энергетических ресурсов (ТЭР) в Европу. Запасы угля и урана, существующие мощности для транспортировки энергоносителей, развитая инфраструктура нефтяных, газовых, электрических и тепловых сетей, установленные мощности электрических станций в целом достаточны для обеспечения будущих нужд экономики страны во всех необходимых видах первичной энергии.

В последние годы в электроэнергетике Украины происходят радикальные преобразования: формируется новая нормативно-правовая база и система регулирования, меняется структура отрасли, постепенно формируется конкурентный рынок электроэнергии. Тем самым Украина становится на путь большинства развитых государств, которые проводят в настоящее время или уже провели реформы в электроэнергетике, стремясь приспособить ее к условиям современной экономики.

В свою очередь, в последнее время происходит серьёзное обострение ситуации в энергетической отрасли Украины, что и определяет необходимость в изучении экономико-технических показателей основных производителей электроэнергии в стране. При оценке экономических показателей электроэнергетики возникает ряд проблем. Большинство из этих проблем обусловлены обязательностью сохранения преимущественно государственного управления функционированием и развитием предприятий электроэнергетики.

Некоторые экономисты утверждают, многие предприятия электроэнергетики неэффективны. Это связано как с государственной собственностью на эти производства, так и с характером отрасли и условиями деятельности предприятий.

Сложность оценки экономической эффективности предприятий электроэнергетики можно также объяснить при помощи понятий первичной и вторичной эффективности. Предприятия электроэнергетики могут работать эффективно (первичная эффективность), но поскольку являются объектом собственности

государства, то последнее может, исходя из тех или иных целей, вмешиваться в их деятельность, а это нередко приводит к убыткам и низкой рентабельности (вторичная эффективность).

Эффективность функционирования предприятий электроэнергетики, как и любых других предприятий, представляет собой отношение результата к затратам или ресурсам. В связи с этим различают её затратное и ресурсное выражение. При этом для предприятий электроэнергетики существует значительное отклонение ресурсной эффективности от затратной, означающее неоптимальное формирование и использование ресурсов. Это также является проблемой оценки экономической эффективности предприятий электроэнергетики.

При расчёте показателей экономической эффективности электроэнергетики не следует забывать, что обеспечение надёжного энергоснабжения имеет особую важность для населения и всей экономики в целом. Таким образом, при определении креативных приоритетов развития на первое место выходят интересы потребителей электроэнергии, а не вопросы повышения и оценки экономической эффективности. С этим связан и низкий уровень цен и тарифов на энергоресурсы.

Следует заметить, что структура тарифов нуждается в совершенствовании для обеспечения финансовой устойчивости и инвестиционной привлекательности энергетических компаний. Цены на топливо и электроэнергию должны обеспечить финансирование как производственной, так и инвестиционной деятельности предприятий. В настоящее время средние тарифы на электроэнергию для потребителей Украины являются одними из самых низких среди стран СНГ, стран Евросоюза и стран, являющихся кандидатами на вступление в ЕС. Это создаёт препятствия на пути реальной оценки экономической эффективности предприятий электроэнергетики.

Чрезмерное завышение тарифов также не принесёт ожидаемых результатов. Оно повлечёт за собой ощутимое повышение себестоимости продукции базовых отраслей промышленности и, как следствие, приведет к потере конкурентоспособности отечественной продукции на внешних рынках и утрате внутреннего рынка. Это вызовет уменьшение притока валюты в страну, спровоцирует увеличение налоговой задолженности предприятий базовых отраслей промышленности, что, в свою очередь, приведёт к уменьшению доходной части бюджета.

Таким образом, сегодня ценообразование в электроэнергетике не имеет под собой ни рыночной, ни эффективно регулируемой со стороны государства основы. Сохранение тарифов на существующем уровне во многом обуславливает сложное положение базовых отраслей промышленности, значительно сужает возможности бюджета по осуществлению социальных программ. В такой ситуации реально оценить экономическую эффективность предприятий электроэнергетики практически невозможно.

Для обеспечения максимально креативного развития экономики Украины и повышения качества жизни населения страны требуют неотложного решения такие проблемы энергетики:

- снижение энергоёмкости экономики и затрат энергии на социальную сферу;
- снижение энергетической зависимости путем повышения уровня обеспечения собственными топливно-энергетическими ресурсами; диверсификации источников импорта энергетических ресурсов; создания резервных запасов топливно-энергетических ресурсов;
- обновление основных фондов топливно-энергетического комплекса (ТЭК) и повышение надежности, экономичности и экологической чистоты работы его предприятий и промышленности.

При изучении вопросов, связанных с определением экономических показателей электроэнергетики, особое внимание уделяется рассмотрению вопросов формирования и структуре основных и текущих активов предприятия, себестоимости производства,

услуг при передаче и распределении электрической и тепловой энергии, вопросам определения количества работников и формирования фонда заработной платы, экономическим аспектам эксплуатации и ремонта энергетического оборудования, планирования экономической деятельности энергохозяйств, разработке инвестиционных проектов и методам их оценки. Все это, по нашему мнению, в большей части может обеспечить креативное развитие отраслей энергетики нашей страны.

Литература: 1. *Перерва П.Г.* Формування кон'юнктури ринку електротехнічної продукції / *П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова* // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»: зб. наук. праць. Сер. : Проблеми економіки та управління. – Львів : Львівська політехніка, 2015. – № 815. – С. 118-125.; 2. *Перерва П.Г.* Моделювання стратегічної політики маркетингу конкурентоспроможності на засадах бенчмаркінгу / *П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова* // Економічні науки : зб. наук. праць. Сер. : Економіка та менеджмент. – Луцьк : ЛНТУ, 2012. – Вип. 9 (34), ч. 2. – С. 10-23.; 3. *Ілляшенко С.М.* Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: монографія // за ред. С.М. Ілляшенка. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. - 615 с.; 4. *Гладенко І.В.* Мониторинг производственно-коммерческой деятельности промышленного предприятия / *И.В.Гладенко, П.Г.Перерва, В.Л.Товажнянский, Т.А.Кобелева* // Вісник НТУ «ХП». Технічний прогрес і ефективність виробництва. – 2009. – № 36-1. – С. 12-22.; 5. *Косенко А.П.* Исследование факторов инновационного потенциала на мезоуровне / *А.П. Косенко* // Наукові праці ДонНТУ. – 2005. – Серія економічна. – Вип.100, Ч.2. – С.12-19.; 6. *Перерва П.Г.* Анализ финансового состояния предприятия / *П.Г.Перерва, О.Н.Савенкова* // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХП", 2002. – № 11-2. – С. 118-121.; 7. *Косенко О.П.* Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій [Монографія] / *О.П.Косенко.* - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.; 8. *Перерва П.Г.* Банкротство, санація та реструктуризація підприємства як економічні категорії антикризового управління / *П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, В.Л.Товажнянський* // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХП". – 2015. – № 59 (1168). – С. 148-152.; 9. *Яковлев А.І.* Аналіз сучасного стану інтелектуально-інноваційної діяльності в Україні / *А.І.Яковлев, О.П.Косенко, М.М.Ткачов* // Вісник НТУ "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХП". – 2015. – № 25 (1134). – С. 162-174.; 10. *Перерва П.Г.* Збалансована система показників в інноваційно-інвестиційній політиці промислового підприємства / *П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова* // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХП". – 2015. – № 60 (1169). – С. 50-54.; 11. *Коциски Д.* Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / *Д.Коциски, П.Г.Перерва, А.П.Косенко* // Вісник Національного технічного університету «ХП». – 2010. – Вип. 62. – С. 112-118.; 12. *Перерва П.Г.* Комплаєнс-програма промислового підприємства: сутність и задачи / *П.Г.Перерва* // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Сер. : Економічні науки. – Харків : НТУ "ХП", 2017. – № 24 (1246). – С. 153-158.; 13. *Товажнянський В.Л.* Антикризовий моніторинг фінансово-економічних показників роботи машинобудівного підприємства / *П.Г.Перерва, В.Л. Товажнянський* // Економіка розвитку. – Х. : ХНЕУ. – 2010. – №2 (54). – С.46-50. 23.; 14. *Старостіна А.О.* Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. / *А.О.Старостіна, Н.П.Гончарова, Є.В.Крикавський* та ін.; за ред. А.О.Старостіної. – К.: Знання, 2009. – С.461-518.; 15. *Перерва П.Г.* Підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств на засадах синергетичного бенчмаркінгу / *П. Г. Перерва, Т. О. Кобелева, Н. П. Ткачова* // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка" : зб. наук. праць. Сер. : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. –

Львів : Львівська політехніка, 2015. – № 819. – С. 167-174.; 16. Яковлев А.І. Комерціалізація інтелектуальної власності: проблеми визначення та правового забезпечення / А.І.Яковлев, О.П.Косенко, М.М.Ткачов // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. – С. 309-311.; 17. Перерва П.Г. Управління інноваційною діяльністю // Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. / О.А.Старостіна, Н.П.Гончарова, Є.В.Крикавський, та ін., за ред. О.А.Старостіної. – К. : Знання, 2009. – 1070 с.; 18. Ткачова Н.П. Синергетичний ефект бенчмаркінгу конкурентних переваг / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Маркетинг і менеджмент інновацій . – 2011. – № 4(1). – С. 55- 66.; 19. Перерва П.Г. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. – 1203 с.; 20. Ткачова Н.П. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Економіка розвитку. – Харків : ХНЕУ, 2011. – № 4 (60). – С. 116-120.; 21. Kocziszky G. Anti-corruption compliance in the enterprise's program [Electronic resource] / G.Kocziszky, M.Veress Somosi, P.G.Pererva // Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі: зб. тез наук. робіт 2-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, 28-30 листопада 2017 р. / Кременч. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського.– Кременчук, 2017. – С. 164-167. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1r-6uz8h9jl-bCWwpPrY7esG925mrQudP/view>

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. Коваленко О.А.

Науковий керівник: канд. екон. наук, доц. Догадайло Я.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Успіх підприємств у динамічному середовищі потребує мобілізації зусиль з адаптації системи управління, повного використання власного потенціалу і вміння протистояти конкурентам.

Проведення ефективного аналізу конкурентних переваг підприємства є метою і результатом управління підприємством, зокрема в дорожньому господарстві. Для проведення аналізу конкурентних переваг підприємства дорожнього господарства необхідно визначити такий метод аналізу, який врахує особливості такого підприємства. Для визначення методу аналізу конкурентних переваг підприємства дорожнього господарства надається характеристика можливих методів аналізу конкурентних переваг.

Метод динамічного порівняння надає характеристику та визначає залежність зміни різних показників в часі, але характеризує лише критерії прибутковості, продуктивності та економічності підприємства. Метод просторового порівняння дає просторову характеристику змінам показників підприємства, але не враховує змін конкурентних переваг у часі. Метод групування дає характеристику типовим представникам груп, але не враховує нетипові зміни показників в різних групах. Метод математичної статистики визначає рівняння залежності показників, але не відображає функціональної залежності між ними. Матричний метод - відображає поєднання всіх показників обраної системи в індексній матриці та носить комплексний характер і відображає всі критерії конкурентних переваг. Матричний метод дозволяє підходити до аналізу найбільш системно, упорядковуючи як складові елементи системи, так і взаємозв'язки між ними. Матричні методи надають змогу оцінити відносний рівень конкурентоспроможності усіх учасників локального ринку, що дозволяє визначити